Tchumbuli

El **tchumbuli** és una llengua guang septentrional que parlen els tchumbulis que viuen al departament de Collines de Benín. Hi ha entre 2.500 (2000)[1] i 8.400 tchumbulis i basa tchumbulis a Benín.[2] El seu codi ISO 639-3 és **bqa** i el seu codi al glottolog és **tchu1241**.[3] Els tchumbulis i els cobeches són dos grups humans que tenen orígens diferents però que parlen la mateixa llengua.[1]

Nkonya

Tipus	llengua, llengua viva i llengua críticament amenaçada
Parlants	
2.500 (2000, ethnologue)[1] 8.400(joshuaproject)[2] principalment a departament de Collines	
Parlat a	Benín
Autòcton de	Collines
Classificació lingüística	
Níger-Congo Atlantic-Congo Volta-Congo Benue-Congo Llengües kwa Llengües nyos Llengües potou-tanos llengües tanos llengües guangs llengües guangs septentrionals **Tchumbuli**	
Característiques	
Nivell de vulnerabilitat	5 en perill crític
Codis	
ISO 639-3	bqa (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=bqa)
SIL	bqa
Glottolog	tchu1241 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/tchu1241)
Ethnologue.com	bqa (http://www.ethnologue.com/language/bqa)
UNESCO	1328 (http://www.unesco.org/languages-atlas/en/atlasmap/language-id-1328.html)
IETF	bqa
Endangeredlanguages.com	301 (http://www.endangeredlanguages.com/lang/301)

Contingut

Família lingüística

Segons l'ethnologue, el tchumbuli forma part del subgrup de llengües guangs septentrionals, que formen part de la família de les llengües kwa, que són llengües Benué-Congo. Les llengües guangs septentrionals són el foodo, el dompo, el dwang, el foodo, el gikyode, el ginyanga, el gonja, el chumburung, el kplang, el nawuri, el krache, el nkami, el nkonya i el nchumbulu.[4] Segons el glottolog el tchumbuli és una de les sis llengües del subgrup de les llengües guang del riu Oti Septentrional. Les altres llengües d'aquest grup són el dwang, el chumburung, el kplang, el krachei el nchumbulu.[3]

Situació geogràfica i pobles veïns

Els tchumbulis viuen a les aldees d'Okounfo, Edaningbe i Gbeda als municipis de Savè i d'Ouèssè al departament de Collines de Benín.[1]

Segons el mapa lingüístic de Benín el territori tchumbuli està situat al centre-est del país, no gaire lluny de la frontera amb Nigèria. Aquest limita amb el territori dels ede cabes al nord, est i sud i amb el territori que comparteixen els mbelimes i els maxis a l'oest.[5]

Dialectes i semblança amb altres llengües

Els dialectes del tchumbuli són el cobecha i el tchumbuli nuclear. És un 80% semblant al chumburung.[1]

Sociolingüística, estatus i ús de la llengua

El tchumbuli és una llengua moribunda (EGIDS 8a): Només queden parlants d'edat avançada: avis de la generació dels infants i més vells.[6] La majoria dels seus parlants viuen a Gbédé i a Edaningbe n'hi ha menys. La llengua genera actituds positives però només és parlada per persones més grans de 60 anys. Els tchumbulis també parlen ede cabe, fon, francès, Maxi i ioruba.[1]

Referències

1. «Tchumbuli, a language of Benin (http://www.ethnologue.com/language/bqa)». ethnologue. [Consulta: 15 març 2015].
2. «Language: Tchumbuli (http://joshuaproject.net/languages/bqa)». joshuaproject. [Consulta: 15 març 2015].
3. «Language: Tchumbuli (http://glottolog.org/resource/languoid/id/tchu1241)». glottolog. [Consulta: 15 març 2015].
4. «North Guang (http://www.ethnologue.com/subgroups/north-guang-0)». ethnologue. [Consulta: 10 març 2015].
5. «Mapa lingüístic de Benín. Els tchumbulis són el número 28 (http://www.ethnologue.com/map/BJ)». ethnologue. [Consulta: 16 març 2015].
6. «Tchumbuli in the Language Cloud (http://www.ethnologue.com/cloud/bqa)» (en anglès). ethnologue. [Consulta: 16 març 2015].

Bibliografia

- Bertho, J. 1951. *Trois Îlots Linguistiques du Moyen-Dahomey: Le Tshummbuli, le Bazantché et la Basila*. A: *Bulletin de l'Institut Français d'Afrique Noire XIII*. 872-892.

Enllaços externs

- Tchumbuli al multitree (http://multitree.org/codes/bqa)